

Lastensuojelulain perusteella maksettavat luonapitokorvaukset

Pevamltk 09.12.2024 § 118
5786/02.05.00.00/2024

Valmistelija: Maarit Jomppanen, p. 040 580 5210,
maarit.jomppanen@pshyvinvointialue.fi, Rautiainen Katja, p.
044 740 1899, katja.rautiainen@pshyvinvointialue.fi

Lastensuojelulain (417/2007) 54§ mukaisesti sijaishuollossa lapselle on turvattava hänen kehityksensä kannalta tärkeät, jatkuvat ja turvalliset ihmissuhteet. Lapsella on oikeus tavata vanhempiaan, sisaruksiaan ja muita hänelle läheisiä henkilöitä vastaanottamalla vieraita tai vieraillemalla sijaishuoltoapaikan ulkopuolella sekä pitää heihin muuten yhteyttä käyttämällä puhelinta tai lähettämällä ja vastaanottamalla kirjeitä tai niihin rinnastettavia muita luottamuksellisia viestejä taikka muita lähetyksiä. Hyvinvointialueen ja lapsen sijaishuoltoapaikan on tuettava ja edistettävä lapsen ja hänen vanhempiensa sekä lapsen ja muiden hänelle läheisten henkilöiden yhteydenpitoa. Sijoitettuna olevan lapsen yhteydenpidosta hänelle läheisiin ihmisiin sovitaan lapselle laadittavassa lastensuojelulain mukaisessa asiakassuunnitelmassa (lastensuojelulaki 30§).

Lapsen ollessa sijoitettuna kodin ulkopuolelle perhe- tai laitoshoidon, hyvinvointialue perii lapsen tulot hyvinvointialueelle pääosin sijoitusta seuraavan täyden kuukauden alusta alkaen. Niin ikään sijoituksen jatkuessa vanhemmilta peritään asiakasmaksu ja pidempiaikaisesti kodin ulkopuolelle sijoitettuna olevalle lapselle vahvistetaan elatusapu, joka kerryttää lapselle myöhemmin käytettävissä olevia itsenäistymisvaroja ja suurin osa peritystä elatusavusta lapsen tulojen ohella käytetään hoidonkorvaukseksi. Lapsen elatukseen niin ikään käytettäväksi tarkoitettu lapsilisä peritään lapsilisälain nojalla suoraan hyvinvointialueelle tai maksetaan toimeksiantosopimussuhteen perusteella perhehoitajalle sijoituksen ajalta.

Toimeentulotukilain (1412/1997) mukaisena käytänteenä lasta tapaavalla vanhemmalle huomioidaan toimeentulotuen määrässä nk. luonapitokorvaus ajalta, jonka lapsi viettää sen elatusvelvollisen luona, joka ei vastaa lapsen asumisesta. Vastaavaan korvaukseen suhteutettu luonapitokorvaus on lastensuojelulain mukaisessa toiminnassa vakiintunut käytäntö määrämuotoisen taloudellisen tuen maksamiseksi sijoitettuna olevan lapsen luonapidon ajalta, sillä hyvinvointialueella on lakisääteinen velvollisuus tukea yhteydenpitoa sekä sen toteuttamisen edellytyksiä ja luonapitokorvaus mahdollistaa lapsen ravinnon sekä muiden välttämättömien hankintojen tekemisen lapselle luonapidon toteuttamiseksi huomioiden myös hyvinvointialueen kohdistama perintä lapsen elatukseen tarkoitettuihin tuloihin.

Lastensuojelun luonapitokorvausta maksetaan yksin kodin ulkopuolelle sijoitettuna olevan lapsen suunnittelusta luonapidosta vastaavalle henkilölle, joka on pääsääntöisesti lapsen vanhempi tai huoltaja;

- yksityisiltä palveluntuottajilta hankitussa laitoshoidossa, ammatillisessa perhehoidossa ja perhehoidossa olevien osalta korvauksen maksamisesta vastaa käytännössä kyseinen palveluntuottaja hoitovuorokausihintaan sisältyen. Hyvinvointialue on lähtökohtaisesti määritellyt edellytykset korvausmäärälle palvelun hankintaa koskevissa sopimuksissa.
- Hyvinvointialueen omissa laitostyksiköissä sijoitettuna olevien sekä hyvinvointialueen itse tuottamassa perhehoidossa olevien osalta korvaus maksetaan hyvinvointialueelta. Hyvinvointialueen omassa laitoshoidon toiminnassa luonapitokorvaus maksetaan ilman erillistä päätöksentekoa laitostyksiköstä, kuten vastaavasti myös ostopalveluna tuotetuissa palveluissa. Perhehoidon osalta maksatus tapahtuu lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kautta.
- Yksilöllisen tarpeen perusteella maksettavan tai muuhun luonapidon tukemiseen perustuvan taloudellisen tuen myöntämistä koskeva harkintavalta kuuluu sosiaalityöntekijälle ja toteutuu erilliseen viranhaltijapäätökseen ja tarveharkintaan perustuen. Mikäli maksettavan luonapitokorvauksen määrästä missään tilanteissa ilmenee erimielisyyttä, on asiasta myös tällöin laadittava muutoksenhakukelpoinen päätös.

Luonapitokorvauksen määrä:

- luonapitokorvauksena maksetaan toimeentulotukilain mukainen lapsen iänmukaista toimeentulotuen perusosaa (1. lapsi) vastaava korvaus päivää kohden. Luonapitokorvauksena maksettava tuki maksetaan lapselle laaditun, yhteydenpitoa koskevan suunnitelman mukaisista tapaamisista pääsääntöisesti lapsen vanhemmalle tai huoltajalle; viikonlopputapaamisista pe-su maksetaan luonapitokorvausta kolmelta päivältä. Toimeentulotukilain mukaisesti:

o Vuonna 2024 luonapitokorvauksen määränä on 13,71e/pv (10 vuotta täyttänyt lapsi) tai 12,34e/pv (alle 10-vuotias)

Luonapitoon liittyvä matkustaminen:

-luonapitokorvauksen lisäksi yhteydenpidon mahdollistamiseksi, vanhemman/huoltajan vastatessa lapsen kuljettamisesta luokseen tai takaisin sijoituspaikkaan, voidaan lisäksi korvata matkakulut julkisen liikenteen edullisimman matkustustavan mukaisesti ja tosiasiallisesti syntyneiden kustannusten osalta. Mikäli on välttämätöntä käyttää omaa autoa, matkakorvauksen määrä perustuu sairausvakuutuslain mukaiseen ja myös perustoimeentulotussa huomioitavaan oman auton käyttöä koskevan enimmäiskorvauksen määrään:

o Vuonna 2024 matkakorvauksen määränä oman auton käytöstä 0,33e/km (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus sairausvakuutuslain mukaisten matkakustannusten korvaamisen taksoista 395/2022)

Korvausten määrien tarkastaminen:

Toimeentulotukilain 9 a §:n mukaan toimeentulotuen perusosan määriä tarkistetaan vuosittain kansaneläkeindeksin perusteella. Sairausvakuutuslakiin perustuvan asetuksen mukaisten matkakulukorvausten määrää tarkistetaan erikseen asetusta muuttamalla.

Valmistelijan päätösehdotus:

Kodin ulkopuolelle sijoitettuna olevan lapsen vanhemmalle luonapidon perusteella korvattavien korvausten määräksi vahvistetaan 1.1.2025 lähtien:

- kunakin kalenterivuonna voimassa olevan toimeentulotuen perusosan määrää vastaava e/pv: perusosan määrä alle 10-vuotiaasta lapsesta ja perusosan määrä 10-17-vuotiaasta lapsesta
- oman auton käytöstä luonapitoon liittyvään välttämättömään matkustamiseen korvataan enintään sairausvakuutuslain mukaisten matkakustannusten korvaamisesta annetun asetuksen mukainen määrä: 0,33e/km

Ennakkovaikutusten arviointi

Päätöksellä vahvistetaan yhteydenpidon perusteella suoraan lastensuojelulaitoksesta tai perhehoidon aikana maksettavien lunapitokorvausten määrät, korvausten määrän perusteet sekä periaatteet korvausten määrän tarkistamiseen. Päätöksellä turvataan yhdenmukainen käytäntö lunapitokorvauksina maksettavan määrämuotoisen taloudellisen tuen toteuttamiseen Pohjois-Savon hyvinvointialueella. Päätöksen mukaiset lunapitokorvausten periaatteet huomioidaan yhdenmukaisen käytännön turvaamiseksi jatkossa myös hankittaessa palveluita yksityisiltä palveluntuottajilta ja sovittaessa palveluntuottajan vastuulle kuuluvien lunapitokorvausten määristä.

Toimivallan peruste

Pohjois-Savon hyvinvointialueen hallintosääntö: Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta 41§, kohta 10.

Esittelijä

perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Kodin ulkopuolelle sijoitettuna olevan lapsen vanhemmalle luonapidon perusteella korvattavien korvausten määräksi vahvistetaan 1.1.2025 lähtien:

- kunakin kalenterivuonna voimassa olevan toimeentulotuen perusosan määrää vastaava e/pv: perusosan määrä alle 10-vuotiaasta lapsesta ja perusosan määrä 10-17-vuotiaasta lapsesta
- oman auton käytöstä luonapitoon liittyvään välttämättömään matkustamiseen korvataan enintään

sairasvakuutuslain mukaisten matkakustannusten korvaamisesta
annetun asetuksen mukainen määrä: 0,33e/km

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.